

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A.Brăgaru)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Panov, I.Țurcan, L.Pruteanu)

Î N C H E I E R E

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Autoritatea Administrativă
„Agenția Națională Transport Auto”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Drumuri-Strășeni” împotriva Autorității Administrative „Agenția
Națională de Transport Auto” cu privire la încasarea datoriei din contractul de
locațiune, penalității contractuale, dobânzii de întârziere, prejudiciul material cauzat
și cheltuielile de judecată,

împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 10 decembrie 2018, reprezentantul SA „Drumuri-Strășeni” a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Administrative „Agenția
Națională de Transport Auto” cu privire la încasarea datoriei din contractul de
locațiune, a penalității contractuale, a dobânzii de întârziere, a prejudiciului material
cauzat și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, la data de 17.07.2017, între SA
„Drumuri Strășeni” ca Locator și Agenția Națională de Transport Auto ca Locatar, a
fost încheiat Contractul de Locațiune nr. 62, obiect al contractului fiind 2
automobile speciale pentru efectuarea controlului sarcinii pe axă de model GAZ
2705-222(2786) și 2 cântare mobile pentru verificarea sarcinii pe axe a unităților de
transport de model XXXXX (BB- 15D1.4 An).

A menționat că, conform prevederilor contractului și anume capitolului II pct.
1 s-a stipulat că: chiria anuală pentru bunurile menționate se stabilește în mărime de
113 150,40 lei și pct. 3 prevede că: plata chiriei se achită lunar, în cote egale, până
la data de 20 a lunii ce urmează, pe calea transferării sumei de către Locatar pe
contul Locatorului.

Totodată, conform Capitolului 1 pct. 2. și pct. 3. din Contractul de Locațiune
nr.62 din 17 iulie 2017, termenul de locațiune este până la 31 decembrie 2017, însă
el continue în mod tacit pentru aceeași durată, dacă niciuna din părți nu a comunicat
în scris refuzul său cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea anului calendaristic.

Prin urmare, a relatat reclamanta că nici una dintre părți nu a înaintat doleanța întreruperii contractului, acesta nefiind modificat, prevederile lui sunt valabile și pentru perioada anilor 2018-2019 prin care părțile își asumă toate clauzele, condițiile, responsabilitățile, efectele termenii și plățile de locațiune.

A susținut că, până la ziua curentă Agenția Națională de Transport Auto nu a achitat plata de arendă pentru anul 2018, adică suma de 113 150,40 lei.

Astfel, la data de 16.11.2018, reclamanta a expediat pârâtului prin intermediul poștei o somație de plată prin care a solicitat achitarea datoriei în cauză în termen de 3 zile din momentul recepționării somației. Somația de plată a fost recepționată de către pârât la 21 noiembrie 2018. În mod tacit, fără a răspunde la somație, pârâtul a refuzat achitarea datoriilor față de reclamant, respectiv refuzând și rezolvarea litigiului în cauză pe calea amiabilă, în aceste condiții, reclamantul a fost pus în situația de a suporta cheltuieli suplimentare ca plata taxei de stat.

În ședința de judecată din 24 iulie 2019, reprezentantul reclamantei a înaintat o cerere de majorare a pretențiilor prin care a solicitat modificarea sumei acțiunii civile prin majorare, cu adăugarea la suma inițială a acțiunii suma suplimentară de 6 450 de lei, destinată reparației mijlocului de transport.

Astfel, a solicitat încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului, suma în mărime de 132 013,00 de lei cu titlu de datorie contractuală, dobândă de întârziere, penalități de neexecutare a contractului, taxa de stat și suma destinată reparării mijlocului de transport defectat din cauza pârâtului.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Autoritatea Administrativă „Agenția Națională de Transport Auto” în beneficiul SA „Drumuri-Strășeni” datoria contractuală pentru locațiune în mărime de 113 150,40 de lei, penalitatea contractuală pentru perioada de 09.06.2018-05.12.2018 în mărime de 1 367,23 de lei, dobânda de întârziere calculată pentru perioada 21.01.2018-05.12.2018 în mărime de 7 387,71 de lei și taxa de stat în mărime de 3 657,16 lei.

În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Autoritatea Administrativă „Agenția Națională Transport Auto”.

S-a casat hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Drumuri-Strășeni” împotriva Autorității Administrative „Agenția Națională de Transport Auto” cu privire la încasarea datoriei din contractul de locațiune, a penalității contractuale, a dobânzii de întârziere, a prejudiciului material cauzat și a cheltuielilor de judecată în partea încasării penalității în mărime de 1 367,23 lei și în această parte s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care pretenția cu privire la încasarea penalității a fost respinsă și corespunzător a fost micșorată taxa de stat încasată de la 3 657,16 lei până la 3 616,14 lei corespunzător pretențiilor admise.

În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută, fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că potrivit art.39 al Legii nr.1125 din 13 iunie 2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil (în versiunea republicată în Monitorul Oficial nr. 66-75/01.03.2019 art. 133), dispozițiile art. 942-945 din Codul civil, introduse prin Legea nr. 133/2018 (în continuare - Codul civil modernizat), se aplică, începând cu 1 martie 2019 și obligațiilor izvorâte din

contracte încheiate înainte de 1 martie 2019 sau din alte temeiuri survenite înainte de 1 martie 2019.

Astfel, potrivit art. 942 alin.(1) și (2) Codul Civil (în redacția în vigoare din 01 martie 2019), în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

De asemenea, conform art. 947 alin.(1) și (3) Codul Civil (în redacția în vigoare din 01 martie 2019) clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere.

Potrivit art. 944 alin. (2) Codul civil, în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea, de asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobânda de întârziere.

Prin urmare, odată ce s-a stabilit faptul neexecutării de către AA „Agenția Națională Transport Auto” a obligațiilor contractuale, pentru neachitarea locațiunii (chiriei), aceasta urmează să achite reclamantului (locatorului) fie dobândă de întârziere, fie penalitatea.

Instanța de apel a menționat că, deși, legea acordă dreptul la alegere fie a penalității, fie a dobânzii, prima instanță eronat a dispus admiterea atât a dobânzii de întârziere cât și a penalității. Or, alin. (4) art. 942 Cod civil modernizat, prevede că, în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea.

La 28 ianuarie 2021 AA „Agenția Națională de Transport Auto” a declarat recurs împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel în partea ce ține de menținerea pretențiilor de încasare a sumei datoriei contractuale în sumă de 113150,40 de lei și a pretențiilor în partea ce ține de dobânda de întârziere calculată pentru perioada 21.01.2018-05.12.2018 în mărime de 7 387,71 de lei, precum și modificarea deciziei instanței de apel prin diminuarea sumei datoriei contractuale de la suma de 113150,40 de lei la suma de 69144 de lei, cu respingerea cerințelor în parte ce ține de dobânda de întârziere calculată pentru perioada 21.01.2018-05.12.2018.

În motivarea recursului s-a invocat prevederile art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă.

A relatat că, instanța de apel incorect a apreciat probele prezentate și nu s-a expus asupra esenței cauze. Or, instanța de apel urma să stabilească aplicarea eronată a legii materiale și procedurale admise de instanța de fond la emiterea soluției pe caz.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 22 septembrie 2020 și a expediat copia deciziei participanților la proces la 09 noiembrie 2020 (f.d.162), însă la materialele dosarului lipsesc date de recepționare a deciziei recurate.

Prin urmare, cererea de recurs declarată la 28 ianuarie 2021 se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 04 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimaților copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea

eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Autoritatea Administrativă „Agenția Națională Transport Auto”.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Autoritatea Administrativă „Agenția Națională Transport Auto” împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru